

บันทึก

เรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ  
กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. .... ขัดต่อกฎหมายใดหรือไม่

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๒๐๓/๑๓๓๔๙ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๓๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า สำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. .... พร้อมด้วยหลักเกณฑ์การช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามร่างระเบียบดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและปรากฏว่าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้แจ้งความเห็นเกี่ยวกับร่างระเบียบดังกล่าวมาแล้ว กล่าวคือกระทรวงกลาโหมเห็นชอบกับร่างระเบียบดังกล่าว สำนักงบประมาณเห็นว่า ปัจจุบันมีระเบียบเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ประสบภัยหลายฉบับ ทำให้เป็นปัญหาในทางปฏิบัติ สมควรมีระเบียบกลางสำหรับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติร่วมกัน จึงเห็นด้วยในหลักการของร่างระเบียบดังกล่าว และให้ยกเลิกระเบียบที่ขัดแย้งกับร่างระเบียบเรื่องนี้ด้วยสำหรับกระทรวงมหาดไทยเห็นว่า ร่างระเบียบดังกล่าวซ้ำซ้อนกับระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ประสบภัยธรรมชาติ พ.ศ. ๒๕๓๖ และในเรื่องนี้ได้นำเรื่องเข้าทบทวนในที่ประชุมคณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติแล้ว มีมติไม่เห็นด้วยที่จะกำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีขึ้นมาใหม่ ส่วนกระทรวงการคลังเห็นว่าร่างระเบียบน่าจะขัดกับพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๑ (๕)<sup>๑</sup>ซึ่งกำหนดให้การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แต่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรัฐบาลจึงได้ยกร่างระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. .... มาเพื่อดำเนินการ ในการนี้ สำนักนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาความเห็นของส่วนราชการดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังคงยืนยันร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับนี้

รองนายกรัฐมนตรี (นายบัญญัติ บรรทัดฐาน) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาว่า ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวขัดต่อกฎหมายหรือไม่

<sup>๑</sup>มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมงบประมาณเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๕) กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) แล้ว ได้ความว่า ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. .... มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดวงเงิน การบริหารการเงิน การจัดหาและการควบคุมพัสดุของหน่วยงานของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงินอุดหนุนราชการซึ่งจะนำไปใช้ในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของผู้ประสบภัยพิบัติในกรณีฉุกเฉิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การช่วยเหลือของรัฐมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้น ร่างระเบียบดังกล่าวนายกรัฐมนตรีอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๘)<sup>๒</sup>แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ดังนั้น จึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า นายกรัฐมนตรีจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ออกระเบียบนี้ ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) เห็นว่า การที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลจะใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ วางระเบียบปฏิบัติราชการในเรื่องใดจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่นใดด้วย เมื่อพิจารณาร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. .... แล้ว สาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดวงเงิน การใช้และการบริหารการเงิน เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติเป็นเรื่องเกี่ยวกับเงินอุดหนุนราชการ ซึ่งตามมาตรา ๔<sup>๓</sup>แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้ให้ความหมายของเงินอุดหนุนราชการว่า “เงินที่กระทรวงการคลังจ่าย และอนุญาตให้ส่วนราชการมีไว้ตามจำนวนที่เห็นสมควร เพื่ออุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายตามระเบียบหรือข้อบังคับของกระทรวงการคลัง” และตามมาตรา ๒๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒

<sup>๒</sup>มาตรา ๑๑ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑ล๑

๑ล๑

(๘) วางระเบียบปฏิบัติราชการ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

๑ล๑

๑ล๑

ระเบียบตาม (๘) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ใช้บังคับได้

<sup>๓</sup>มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

๑ล๑

๑ล๑

“เงินอุดหนุนราชการ” หมายความว่า เงินที่กระทรวงการคลังจ่ายและอนุญาตให้ส่วนราชการมีไว้ตามจำนวนที่เห็นสมควร เพื่ออุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายตามระเบียบหรือข้อบังคับของกระทรวงการคลัง

๑ล๑

๑ล๑

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยเงินตราของราชการด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะต้องกำหนดระเบียบกระทรวงการคลังขึ้นเอง มิใช่เพียงแต่ให้ความเห็นชอบกับระเบียบที่ผู้อื่นกำหนดขึ้นเท่านั้น ดังนั้น ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลตามมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการบริหารการเงินในส่วนที่เกี่ยวกับเงินตราของราชการ จึงขัดต่อพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๐๒

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๓๗